

رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در گفت‌وگوی اختصاصی با ماهنامه انجمن پسته ایران تاکید کرد:

ضرورت توانمند سازی بخش تولید در کشاورزی ایران

انجمن پسته ایران الگوی موفق تشکل‌های وابسته به اتاق

سیاست از نظر شما خود بخش خصوصی چقدر

می‌تواند به سمت مسیر درست حرکت کند؟
بخش خصوصی می‌تواند نظر کارشناسی ارائه دهد تا در اجرا دچار مشکل نشود. اما در بخش کشاورزی نسبت به ایجاد تشکل کمبود داریم. از دو سال پیش برای اولین مرتبه است که در اتاق بازرگانی ایران بر اساس قانونی که مجلس مصوب کرد کشاورزی به اتاق متصل شد و دو، سه سالی است که با ایجاد دفتر آب و کشاورزی و ایجاد تشکل‌های وابسته به کشاورزی در اتاق ایران، بخش خصوصی به دنبال جبران مافات گذشته است، تا بتواند صدای بخش کشاورزی را از نظر بخش خصوصی به مسوولان کشور برساند. متأسفانه آنچه تا کنون شاهد آن هستیم - شاید بیش از سایر بخش‌های اقتصادی کشور - بخش کشاورزی دچار معضل و مشکل شده است. بخش تولید کشاورزی از بخش صنعت دچار مشکلات بسیار بیشتری است. به نظر من کشاورزی دردهایی دارد که همچون بغض در گلو خفته شاهد آن هستیم. امروز اقتصاد روستایی ما به شدت دچار معضل و مشکل شده است. در طول سال‌های گذشته، با کمال تأسف به جای توانمندسازی بخش روستایی، به سراغ کمک‌های اعانه‌ای رفتیم که این کمک‌ها حتی تولید را دچار رشد منفی کرد. باید این قضیه را تغییر جهت داد. آنچه قرار است به بخش روستایی کشور کمک کند باید بتواند در جهت توانمندسازی تولید بخش کشاورزی قدم بردارد.

سیاست در مورد آب، اتاق ایران چه برنامه‌ای دارد؟

در مورد آب، دفتر ویژه‌ای را تأسیس کردیم. دفتر مطالعات آب در اتاق ایران مشغول کار است. آقای جلال پور و آقای کیمی‌پور در اتاق ایران خیلی زحمت کشیدند که شورای عالی آب هم در کشور تشکیل شده است. علاوه بر آن دفتر آب اتاق ایران در استان‌های بحران‌خیز در مورد آب هم اقدام به تشکیل شعبی کرده و مطالعات منطقه‌ای هم دارد انجام می‌شود.

سیاست بخش خصوصی انتظار دارد از فعالیت دفتر

مطالعات آب ایران خروجی ملموس ببیند. شما این مساله را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دفتر آب و کشاورزی اتاق ایران اقدامات بسیار سازنده‌ای داشته است و این اقدامات را به حاکمیت

ماهنامه پسته - برخی به او لقب سلطان انار ایران داده‌اند، اما رییس شورای ملی زعفران است. غلامحسین شافعی رییس اتاق بازرگانی مشهد که اینک عهده‌دار ریاست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران است، در حاشیه‌ی سفر کیش به سوالات پاسخ گفت که می‌خوانیم.

سیاست آقای شافعی! از نظر شما به عنوان رییس

پارلمان بخش خصوصی، جای چه سیاست‌هایی در بخش کشاورزی ایران خالی است و شما دولت را در عرصه‌ی کشاورزی به چه سیاست‌هایی توصیه می‌کنید؟

بزرگترین کمبودی که داریم این است که برای بخش کشاورزی یک نقشه راه جامع نداریم. آنچه تاکنون انجام شده با چشم‌های بسته و بدون تعیین اولویت‌ها در بخش کشاورزی و مکان‌یابی در این بخش بوده است. یکی از مسائل بسیار مهمی که به عنوان یک اولویت باید در بخش کشاورزی مورد توجه قرار گیرد تعیین الگوی کشت در کشور است. اینکه الگوی کشت در نقاط مختلف کشور چه هست؟ آیا در کل کشور باید بر اساس شعار خودکفایی به عنوان مثال گندم بکاریم؟ آیا در بعضی محصولات که مصرف آبشان زیاد است مثل هندوانه، چغندر قند و... در این محصولات مزیت و اولویت داریم؟ و باید در نقاط مختلف کشور روشن شود. تعیین الگوی کشت می‌تواند میزان بهره‌وری را در کشاورزی بالا ببرد.

سیاست پس فکر می‌کنید که دولت باید مداخله

کند، ولی نوع مداخله اش تغییر کند؟
تا الان دولت برای الگوی کشت کاری نکرده است.

سیاست اما مدیران جهاد کشاورزی مدعی هستند

که الگوی کشت وجود دارد و دارد پیاده می‌شود!

ما الگوی کشتی ندیدیم و می‌بینیم که تکیه بر شعار خودکفایی است و این که هر چه لازم داریم باید خودمان تولید کنیم. این طرز تفکر درستی نیست. بدون توجه به محدودیت آب می‌گویند باید بکاریم و خودمان تولید کنیم. در شرایط بحران آب در کشور باید اولویت‌ها را در الگوی کشت مورد توجه قرار دهیم و به مرحله اجرا در بیاوریم.

هم منتقل کردیم با اینکه این دفتر جوان است به نظر من کارنامه اش فوق العاده کارنامه درخشان و خوبی بوده. از اینکه الان هم به فکر آب افتادند مدت‌ها است که اتاق ایران این موضوع را مورد مطالعه و بررسی قرار داده است.

سیاست یعنی این توجه به بحران آب را اثرات

تشکیل دفتر مطالعات آب می‌دانید؟

دفتر مطالعات آب خیلی تلاش کرد تا شورای عالی آب در کشور تشکیل شود. دفتر مطالعات آب برای دریاچه ارومیه مطالعات بسیار سازنده‌ای انجام داده است. در دو استان کرمان و خراسان، دفتر آب و کشاورزی اتاق ایران کارهای سازنده‌ای کرده است و این‌ها را منتقل کرده است.

سیاست در قالب اندیشکده تدبیر آب می‌فرمایید؟

دفتر کشاورزی ما با سازمان‌های بیرون هم همکاری داشته است؛ چه بخش دانشگاهی چه بخش دولتی. الان هم می‌دانید که دفتر مطالعات آب دست دو نفر از معاونان وزیر کشاورزی است. آقای شریعتمداری و آقای کشاورز دو یا سه سال است که در اتاق ایران مستقر

هستند و این کار را دارند انجام می‌دهند.

سیاه شاید به همین دلیل است برخی فعالان بخش خصوصی می‌گویند اتاق ایران خیلی دارد به دولت متکی می‌شود. برخی از منتقدان می‌گویند مدیرانی که سال‌ها سابقه حضور در بخش دولتی دارند اگر که می‌توانستند کاری انجام دهند در جایگاه خودشان انجام می‌دادند. چه این که آنجا هم اختیارات قانونی داشتند، هم دستوراتشان ضمانت اجرایی داشت و هم بودجه کافی داشتند. واقعا در بخش خصوصی که محدودیت هایش به مراتب بیشتر است چه کاری از دستشان ساخته است؟

من این اعتقاد را ندارم. اینکه ما مدیران را بگوییم دولتی و خصوصی درست نیست. ما در دولت مدیران بسیار توانایی داریم. اعتقاد دارم این مدیران، اگر در بخش خصوصی کار کنند، حتماً توفیقات بسیار بالایی دارند. سیستم، بندهای مختلف را بر پای این مدیران پیچیده است که آن‌ها قدرت توانایی انجام کار نتیجه بخش را نداشتند. مدیران دولتی ما نبوغ و توانایی دارند اما نظرات کارشناسی جامع ندارند. چون در داخل پیلای قرار گرفته اند که قدرت حرکت از آن‌ها گرفته شده است. اگر وارد بخش خصوصی شوند، می‌شود از آن‌ها استفاده‌های درستی کرد.

سیاه برخی فعالان بخش خصوصی در کرمان نگرانند اتاق ایران، همان راهی را برود که دولتی‌ها می‌روند. تفکر دولتی در بخش خصوصی ریشه بزند و شاهد جلسات فرمایشی، بروکراسی اداری و عریض و طویل شدن دستگاه بخش خصوصی باشیم. این نقد را می‌پذیرید؟

نقص‌هایی در اتاق ایران بی‌تردید وجود دارد. اما در مقام مقایسه، یک موضوع را باید مورد توجه قرار داد. اتاق ایران به عنوان مشاور سه قوه مطرح است و هیچ‌گونه قدرت اجرایی ندارد. یکی از وظایف اتاق ایران این است که نظرات نخبگان را بگیرد و به قوای حاکمیتی منتقل کند. این که چقدر به آن نظرات توجه می‌شود دست ما نیست. بنابراین برگزاری جلسات، جمع‌آوری نظرات و نهایتاً انتقال آن نظرات به قوای حاکمیتی، کار اتاق ایران است. اینکه چقدر اثرپذیر خواهد بود، اتاق ایران کاری نمی‌تواند بکند.

سیاه برخی فعالان بخش خصوصی انتقاد دارند که گاهی اوقات تعاملی که اتاق سعی می‌کند با دولت داشته باشد آنقدر اهمیت پیدا کرده که در بعضی از مباحث، مسوولیت نمایندگی بخش خصوصی را به فراموشی سپرده است. این نقد را

چقدر می‌پذیرید؟

ممکن است در خیلی از موارد انتقادات منطقی باشد. اما باید توجه کرد که ما هیچ‌گاه با تقابل نمی‌توانیم مشکل را حل کنیم. هیچ زمان مشکل با دعوا حل نمی‌شود. ما باید در یک تعامل سازنده حرف‌های کارشناسی خودمان را به درستی و با دقت و با یک ادبیات درست منتقل کنیم. اگر قرار باشد که نتیجه بگیریم باید محیط را برای یک تعامل سازنده آماده کنیم. هیچ زمان این موضوع با تندروی یا با ادبیات نامناسب نتیجه مثبتی نخواهند گرفت. باید در تعاملی که داریم افراد مقابل خودمان را نسبت به نظریات کارشناسی خودمان معتقد کنیم. آنقدر بحث کنیم تا نظرات ما را مورد قبول قرار دهند. اگر این مقبولیت پیدا کند خودشان اقدامات لازم را انجام خواهند داد. موضوعی که فرمودید درست است خیلی اوقات هم صحبت می‌شود. اما به نظر من ما در یک محیط آرام و پر از اعتماد می‌توانیم نظراتمان را به قوای حاکمیتی منتقل کنیم.

سیاه بعد از اینکه شما بر صدر اتاق ایران نشستید. این تلقی پیش آمد که به واسطه نزدیکی شما به آقای نهبوندیان و حضور ایشان در دولت، حفظ تعامل با دولت برای شما ارجحیت دارد. خود شما فکر می‌کنید که این مساله چقدر تأثیر گذاشته است؟ آیا تفکر دولتی دارد به اتاق ایران تسری پیدا می‌کند؟

حفظ تعامل با دولت از نظر من خیلی خوب است ما به عنوان یک مشاور صدیق باید نظرات خودمان را به قوای حاکمیتی منتقل کنیم. یک مشاور این نیست که هر چه طرف مقابل بگوید، مشاور بگوید هر چه شما می‌فرمایید، اما یک مشاور اپوزیسیون هم نیست. بنابراین ما نظراتمان را صریح، صحیح و منصفانه، حتماً با یک ادبیات درست باید منتقل کنیم.

سیاه پیگیری مصوبات شوراهای گفت‌وگو در سراسر کشور به اتاق‌های بازرگانی واگذار شده است. اتاق ایران در این بخش چقدر توانسته کارنامه قابل دفاعی داشته باشد؟

شورای گفت‌وگو که از اول سال ۹۱ کارش را شروع کرد اما با کمال تأسف تا قبل از دولت آقای روحانی آیین‌نامه‌های اجرایی شورای گفتگو تصویب و ابلاغ نشد و عملاً شاید یکسال را برای اجرای قانون بهبود فضای کسب‌وکار و شورای گفت‌وگو از دست دادیم. اما با آمدن دولت جدید، آقای روحانی یکی از مواردی که مرتباً و کراراً مطرح کردند اجرای قانون فضای مساعد کسب و کار بود که آیین‌نامه‌های آن در دولت جدید در وزارتخانه‌های مختلف در حال تدوین است و به

زودی آیین‌نامه‌ها ابلاغ می‌شود و عملاً این قانون، کار اجرایی خودش را شروع خواهد کرد. شورای گفت‌وگو هم مرتب در حال برگزاری است. خوشبختانه استقبال وزرا از مصوبات شورای گفت‌وگو هم مناسب است و فکر می‌کنیم که شورای گفتگو، هم در مرکز و هم در استان‌ها، در آینده نتیجه‌ی مثبتی را برای اقتصاد کشور خواهد داشت.

سیاه عملکرد تشکلهایی مثل انجمن پسته ایران را چطور می‌بینید؟

به نظر من انجمن پسته یکی از انجمن‌های بسیار بسیار کارآمد است. آنچه که در جلسه دیدم، امیدوارم الگوی کرمان به کل کشور تسری کند. در انجمن پسته دیدگاه‌های قابل توجهی است و نگاه ملی به مسائل دارند. حتی نگاه منطقه‌ای ندارند که این قابل تقدیر است. اینکه تشکلی ایجاد شده است و منافع فردی در آن خیلی جایگاه ندارد نشانه‌ی بلوغ یک تشکل است. انجمن پسته در بین تشکلهای وابسته به اتاق ایران یک الگوی موفق و مثبت است. ما نیازمند هستیم که در سایر رشته‌های کشاورزی‌مان چنین تشکلهایی ایجاد کنیم و برای کمک به اقتصاد ملی در بخش کشاورزی، آن‌ها را تقویت کنیم.

سیاه دومین گردهمایی انجمن پسته ایران را در کیش چطور دیدید؟

فوق العاده عالی بود. نگاهی که نسبت به انجمن پسته دارم بیشتر آن، از همین جلساتی که برگزار شده به وجود آمده است. به کرمانی‌ها باید تبریک گفت از این اتحاد و انسجام و یگانگی که در انجمن پسته است و نگاه ملی که نسبت به اقتصاد کشور دارند. واقعا جای قدردانی و تشکر دارد.

سیاه به نظر شما جای چه مباحثی در این گردهمایی خالی بود؟

مهم‌ترین نتیجه‌ای که می‌شود از این گردهمایی‌ها گرفت این است که قوای حاکمیتی، هم مجلس، هم دولت و هم قوه قضاییه به نظرات تشکلهای اتاق ایران اعتماد کند و آنچه که به عنوان راه حل‌های مناسب برای بخشی از کشاورزی در این گردهمایی‌ها مطرح می‌شود، مورد توجه دقیق و مورد عمل قرار بگیرد.

سیاه نکته ای است که بخواهید به آن اشاره کنید؟

نه؛ من از اعضای انجمن پسته ایران صمیمانه قدردانی می‌کنم. انجمن پسته به عنوان یک الگوی موفق و مثبت در اتاق ایران هم مورد توجه قرار خواهد گرفت و آنچه لازم باشد که اتاق ایران در این ارتباط انجام دهد، حتماً در این جهت اقدام خواهد کرد.